

Demenspolitik i Syddjurs Kommune

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	2
Forord	3
Demens	4
Udredning og diagnosticering.....	5
Socialpædagogisk indsats og pleje	5
Boformer	6
Aktivitetmuligheder	7
Aflastning af pårørende	8
Information.....	10
Personalets uddannelse	11
Samarbejdsrelationer	12
Områdets udvikling.....	12

Forord

V. formand Nina Thomsen, Udvalget for sundhed, ældre – og socialområdet.

Når man ikke længere ved, hvem man selv er, hvor man er og hvem der er ens nærmeste pårørende, så er man utrolig svag og har brug for hjælp fra familie, venner og fra kommunen.

Med denne demenspolitik ønsker Syddjurs Kommune en yderligere styrkelse af indsatsen, for at borgere med demens og deres pårørende kan få de bedste betingelser for et trygt og værdigt liv.

Det er vigtigt, at borgere med demens udredes tidligt i forløbet, for at borgerne hurtigt kan tilbydes den relevante støtte.

Borgere med demens har brug for pleje og omsorg. Det er vigtigt at plejen og omsorgen varetages af personer, der har tålmodighed, selv har valgt at varetage plejen og omsorgen for demente borgere og har viden om den rette adfærd i omgangen med borgere med demens.

Der skal i plejen og omsorgen udvises respekt i ord og handling og tages udgangspunkt i borgerens tidligere liv og værdier

Der skal være boformer der så vidt muligt imødekommer den enkeltes behov og der skal være tilbud om støtte og aflastning til de pårørende.

Alle borgere kommer på et tidspunkt i kontakt med en borger med demens, der skal derfor tilbydes information til øvrige borgere i Syddjurs Kommune.

Demenspolitikken er ikke stationær, men skal udvikles i takt med fremskridt og gode ideer, der er til gavn for de demente borgere og deres pårørende.

Formand

Sundhed, ældre og socialudvalget

Ninna Thomsen

Demens

Demens er den overordnede betegnelse for en række hjernesygdomme, hvor der på grund af en degeneration af nerveceller sker en dybtgående svækkelse af de kognitive funktioner. Symptomerne og sygdomsforløbene varierer meget alt afhængig af, hvor i hjernen sygdommen manifesterer sig.

Hyppigste symptomer på demens:

1. Svækket hukommelse
2. Besvær med at udføre velkendte opgaver
3. Problemer med sproget
4. Manglende orientering i tid og sted
5. Dårlig eller nedsat dømmekraft
6. Problemer med at tænke abstrakt
7. Ting forkerte steder
8. Forandringer i humør og adfærd
9. Ændringer i personligheden
10. Mangel på initiativ

Demens viser sig ved en snigende svækkelse af kort og langtidshukommelsen. Evnen til at udtrykke sig sprogligt og forståelsen af sproget svækkes. Desuden svækkes evnen til at forholde sig til virkeligheden, tænke abstrakt, tyde og forstå sanseindtryk samt udføre automatiserede handlinger, som f.eks. at spise, at tage tøj på og varetage personlig hygiejne.

Manglende sygdomsindsigt indebærer, at borgeren ikke selv erkender behovet for hjælp.

Samtidig sker en ændring af følelseslivet og personligheden. De almindeligste symptomer er rastløshed, indesluttethed, aggressivitet, angst, utryghed og uro. Nogle forlader hjemmet uden at kunne finde tilbage.

Demenspolitikken beskriver otte overordnede områder, med målsætninger for arbejdet og behandlingen af borgere med demens i Syddjurs kommune.

- Udredning og diagnosticering
- Socialpædagogisk indsats
- Boforner
- Aktiveringsmuligheder
- Aflastning af pårørende
- Information
- Personalets uddannelse

- Samarbejdsrelationer
- Områdets udvikling.

Udredning og diagnosticering

Målsætninger

- Alle borgere med demenssymptomer har krav på en demensudredning
- En demensdiagnose skal altid følges op af tilbud om relevant støtte. Herunder udarbejdelse af en konkret og målrettet plan for den enkelte og hans/hendes pårørende.
- Der skal findes let tilgængelige informationer om demens og tidlige symptomer.

Det opnås ved:

- At identificerer borgere med Alzheimers sygdom, som kan have gavn af medikamentelle behandlingsmuligheder og udsætte forværring af symptomerne.
- Enhver læge eller anden fagperson inden for sundhedssektoren, der får mistanke om, at en person lider af en demenslignende sygdom, har pligt til at tage initiativ til at pågældende tilbydes udredning af tilstanden. Den praktiserende læge er ansvarlig nøgleperson for udredningen.

Socialpædagogisk indsats og pleje

Målet er:

- At der tilrettelægges en socialpædagogisk indsats og pleje til borgere med demens, således at den enkeltes mulighed for et værdigt livsforløb sikres.
- At forebygge magtanvendelse ved at anvende en socialpædagogisk pleje

Det opnås ved:

Den socialpædagogiske pleje tager udgangspunkt i den demenslidendes værdier og historie.

En grundlæggende forståelse er, at plejepersonalet gør noget sammen med personen med demens, i stedet for at gøre noget for vedkommende. På denne måde kan man støtte mennesket med demens i at fungerer på egne betingelser og i samspil med andre

I samværet må tilstræbes en så enkel samværsform som mulig, uden brug af for mange fremmede hjælpemidler og ord.

I plejen lægges vægt på helhedsforståelse, som baggrund for den situationsbestemte handling.

Respekt og forståelse for et andet menneske opnås ved at tage udgangspunkt i den andens livshistorie.

Indsatsen skal tage udgangspunkt i:

- kendskab til borgeren
- kendskab til sygdommen
- identificering af borgerens behov
- identificering af ressourcer hos borgeren og dennes netværk

Ved ændringer i den enkeltes fysiske, psykiske eller sociale situation, kan der opstå nye behov. Disse behov kan være behov for tryggere rammer med mulighed for tættere kontakt eller mere kontinuerlig observation og pleje.

Ved ændret funktionsniveau og behov for øget indsats skal der være tilbud om følgende muligheder:

- Visitation til mere hjælp
- Dagtilbud
- Korttidsplads
- Plejebolig

Boformer

Målet er:

- At borgere med demens og eventuelle ægtefælle skal have mulighed for en boform, der imødekommer den enkeltes behov for pleje og omsorg.

Det opnås ved:

Der bør være boformer i Syddjurs Kommune, der så vidt muligt imødekommer den enkeltes behov og ønsker, men det bør tilstræbes, at der bliver så få boligskift som muligt.

Uanset valg af boform, er det vigtigt for borgeren med demenssygdom at:

- have faste, kendte rammer
- være i et overskueligt miljø
- have få og kendte personer omkring sig
- have faste rutiner og rytmer
- have mulighed for individuel behandling og positiv særbehandling
- have mulighed for udnyttelse af tilbageværende ressourcer
- have mulighed for individuelle og fælles aktiviteter

Forbliven i egen bolig

Det skal være muligt for borgeren med demens og evt. ægtefælle at forblive i egen bolig længst muligt.

Plejen ydes af veluddannede og motiverede medarbejdere og tilpasses den enkeltes behov individuelt over døgnet.

De fysiske rammer skal kunne tilpasses den enkeltes behov. Boligændringer og hjælpemidler kan hjælpe med til at kompensere for nedsat fysisk funktionsniveau. Endvidere skal der tages forholdsregler, så sikkerheden omkring den demente bevares iflg. gældende lovgivning.

Plejebolig

Hvis borgere med demenssygdomme har behov for en plejebolig, skal muligheden være til stede i form af skærmede enheder eller tilsvarende indretninger. Herved forstås en mindre afgrænset enhed med overskuelige rammer, med et mindre antal medbeboere og med en fast stab af veluddannet og motiveret personale.

I plejeboligerne og skærmede enheder tilbydes en kontaktperson, som betyder at borgeren med demens og dennes familie har sin egen ressourceperson (personale). Denne ordning vil give større mulighed for at få de oplysninger om borgerens tidligere liv, vaner, ønsker o.s.v., som er helt centrale for at identificere borgerens behov og for at kunne udføre kvalificeret pleje af borgeren.

Aktivitetsmuligheder

Målet er:

- At borgere med demenssymptomer, uanset boform, sikres samvær og aktiviteter tilpasset den enkeltes behov og ressourcer.

Det opnås ved:

Med udgangspunkt i den enkeltes livsforløb, ønsker, behov og ressourcer gives kvalificeret tilbud om aktivering og socialt samvær. Derved skabes tryghed gennem nærvær og stabile rammer, så høj livskvalitet opretholdes, livsforløbet fortættes på en værdig måde og isolation undgås.

For at nå målet tages udgangspunkt i, om man bor i egen bolig eller i plejebolig.

I egen bolig kan visiteres til en plads i et af kommunens trænings- og aktivitetscenter eller dagtilbud.

Tilbuddet kan gælde deltagelse i en gruppe bestående af borgere med og uden demenssygdomme, eller en gruppe kun bestående af borgere med demenssygdomme.

Principielt er opholdet tidsbegrænset, men en løbende vurdering af den aktuelle tilstand skal sikre, at tilbuddet fortsat er relevant for den enkelte.

De tilbudte aktiviteter har som mål at strukturere hverdagen mest muligt med kendte dagligdags opgaver som det primære.

Det indebærer en støtte og guidning, som er nødvendig for at bevare strukturen i den dementes hverdag.

Aflastning af pårørende

Målet er:

- At aflaste, støtte og hjælpe de pårørende i deres rolle som omsorgsgivere.

Det opnås ved:

Den pårørende kan opleve en belastende dagligdag fyldt med praktiske problemer, sorg, uro og samvittighedskvaler. Derfor skal der være en så bred vifte af muligheder for aflastning, støtte og hjælp, at den enkeltes behov kan imødekommes.

Der skal være følgende muligheder:

- Telefonrådgivning
- Pårørendegrupper
- Aflastning i hjemmet
- Aflastning i dagtimerne

- Planlagte aflastningsophold
- Akutte aflastningsophold
- Permanent indflytning i plejebolig eller skærmet enhed
- Demensteamet

Telefonrådgivning

Der skal gives mulighed for telefonisk kontakt til demensteamet på alle hverdage. Her kan fås råd og vejledning eller blot det, at en forstående person lytter.

Pårørendegrupper

Der skal gives mulighed for at deltage i pårørendegrupper med deltagelse af fagligt uddannet personale. Her kan man få personlig vejledning, information eller gode råd fra en fagperson. Der kan gives mulighed for at udveksle erfaringer og dele oplevelser og følelser.

Aflastning i hjemmet

Der skal i henhold til gældende kvalitetsstandarder gives mulighed for aflastning i hjemmet, så den pårørende kan bibeholde sit aktive liv udenfor hjemmet, både med hensyn til interesser og selskabelighed.

Aflastning i dagtimerne

Der skal i henhold til gældende kvalitetsstandarder gives mulighed for aflastning i dagtimerne i form af ophold i daghjem specielt for demente eller dagcenter. Frekvens og timetal efter behov.

Planlagte aflastningsophold

Aflastning kan i henhold til gældende kvalitetsstandarder gives som døgnophold på kommunens afdelinger for korttidsophold.

Opholdet kan være af dages eller ugers varighed. Varigheden er afhængig af årsagen til opholdet, som f.eks. kan være sygdom, ferie eller en pause i en problemfyldt hverdag.

Permanent indflytning i plejebolig.

Tilbuddet om permanent bolig skal være til stede, hvis dette er den optimale løsning for den demente borger eller dennes pårørende.

Demensteamet

Demensteamet kan være med til at afdække behovene hos et menneske med demens, samt finde de bedst mulige løsningsforslag, således at vedkommende kan blive længst muligt i egnet hjem.

Samarbejde med frivillige.

Samarbejdet med frivillige udmøntes i besøgstjenesteordninger, korps af frivillige til aflastning af ægtefæller samt medhjælpere omkring aktiviteter og arrangementer i dagcentrene.

Samarbejdet med de frivillige skal koordineres og understøttes af personalet.

Den frivillige indsats på området skal integreres i den sammenhængende frivillige indsats i Syddjurs Kommune og dermed i de politikker der er for frivilligt arbejde i kommunen.

Information

Målet er:

- At borgere med demens og deres pårørende sikres den nødvendige information og rådgivning om sygdommen, pleje, behandlingstilbud og om kommunens bolig og aktiveringsmuligheder.

Det opnås ved:

Allerede i forbindelse med udredningsfasen skal information i form og indhold gives på en sådan måde, at borgeren med demens og pårørende får en reel forståelse for undersøgelserne, resultaterne og muligheder. Ligeledes skal der vejledes om, hvor borgeren og de pårørende fremover kan søge støtte, vejledning og informationer om kommunens tilbud.

Det er i borgerens interesse, at de nære pårørende er så velinformede som muligt. De pårørende bliver derved i stand til at støtte borgeren i at træffe realistiske beslutninger, eller måske selv træffe beslutninger for den inhabile borger i forbindelse med planlægning af fremtiden såvel personligt, familiemæssigt, økonomisk, boligmæssigt og plejemæssigt.

For at sikre informationens kvalitet skal der tages flere individuelle hensyn, som:

- Information til borgeren skal tage udgangspunkt i borgerens egen opfattelse af sygdommen og tilpasses borgerens forudsætninger for at forstå konsekvenserne. Som et led i symptomrækken hos borgere med demens ses ofte en manglende sygdomserkendelse og derfor en manglende forståelse for konsekvenserne og for de pårørendes problemer
- Erkendelsen af, at sygdommen har ramt familien, kommer ikke altid samtidig hos de pårørende. Informationer om sygdommens karakter og

forventede udvikling kan opfattes forskelligt, afhængig af den pårørendes forhold til borgeren med demens. En eller flere gentagelser af samme information, ofte i et varieret sprog og med vekslende tidsintervaller, kan være nødvendigt.

- Udover information til borger med demens og deres pårørende, er det vigtigt at sikre en bred information til øvrige borgere i kommunen.

Personalets uddannelse

Målet er:

- At personalet uddannes til at varetage pleje, omsorg og vedligeholdelse af funktionsniveau hos borgere med demens.
- Personalet, der varetager omsorgen for borgere med demens, skal sikres grundlæggende viden om demens.

Det opnås ved:

- Introduktionsprogram for alle nyansatte inden for plejeområdet indeholder obligatorisk undervisningsdag om demens
- Der foreligger handleplaner for grundlæggende uddannelse inden for demensområdet med angivelse af niveau og tidsplan for den enkelte medarbejder.
- Særlige ressourcepersoner inden for demensområdet sikres kontinuerlig kompetenceudvikling.

Undervisningen kan indeholde:

- Demenssygdomme inkl. symptomer og adfærd.
- Fælles holdninger til pleje og omsorg, herunder: miljø og moral/etik.
- Socialpædagogik
- Kommunikation og kropssprog.
- Aktiviteter og samvær
- Forebyggelse af vold
- Samarbejde med pårørende
- Lovgivning (Magtanvendelse, Værgemål, Retsstilling)

Demens-ressourcepersoner i kommunen er særligt interesserede medarbejdere fra de enkelte enheder, som er uddannet specielt med henblik på at være ressourceperson i forhold til det øvrige personale og de pårørende.

Demens-ressourcepersoner bør have mulighed for at mødes jævnligt for at udveksle erfaringer og ajourføre viden.

Samarbejdsrelationer

Målet er:

- At personalet i arbejdet med borgere med demens og deres pårørende samarbejder med alle relevante instanser.
- Fælles referenceramme omkring demensproblematikken skal danne grundlag for samarbejdet sektorerne imellem og overholde gældende lovgivning.

Det opnås ved:

Udveksling af oplysninger mellem relevante fagpersoner kræver accept fra borgeren med demenssygdom eller fra en pårørende.

Personalet er synlige, klare i deres handlinger, udviser tolerance over for andre, mestrer evnen til at se nye muligheder og yder professionel vidensdeling.

Ved tværsektorielt samarbejde forstås samarbejde mellem kommune og region.

Områdets udvikling.

Målet er:

- Indsatsen til borgere med demens baseres på dokumenteret viden og erfaring inden for området.

Det opnås ved:

Demensteamet er innovative i deres virke. De har engagement og ideer til at finde nye veje i måden at yde en kvalificeret indsats i forhold til personer med demens.

Demensteamet er forpligtet til at være opsøgende og ajourførte med den nyeste viden inden for demensområdet.

Demensteamet er i stand til at dele viden og erfaring, så denne integreres i den samlede organisation til kvalificering af indsatsen til demente.